Odůvodnění Rady: Postoj Rady (EU) č. 8/2016 v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí Rady 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV

(2016/C 169/02)

I. ÚVOD

Komise dne 27. března 2013 předložila návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Agentuře Evropské unie pro spolupráci a vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení rozhodnutí 2009/371/SVV a 2005/681/SVV ([1]).

Plenární zasedání Evropského parlamentu hlasovalo dne 24. února 2014 o změnách návrhu Komise uvedených v dokumentu 6745/1/14 REV 1 a o mandátu k zahájení jednání s Radou.

Ve dnech 5. a 6. června 2014 přijala Rada pro SVV obecný přístup uvedený v dokumentu 10033/14.

Při stejné příležitosti Rada udělila předsednictví mandát k zahájení jednání s Evropským parlamentem, pokud jde o návrh nařízení o Europolu, s cílem dosáhnout dohody v prvním čtení.

V rámci italského, lotyšského a lucemburského předsednictví se konalo deset zasedání trialogu. Konečného kompromisního řešení bylo dosaženo během desátého zasedání trialogu dne 26. listopadu 2015 a znění návrhu nařízení po interinstitucionálních jednáních, uvedené v dokumentu 14679/15, bylo předloženo téhož dne Coreperu.

Dne 30. listopadu 2015 hlasoval Výbor Evropského parlamentu pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci o znění návrhu nařízení a schválil jej v podobě vzešlé z interinstitucionálních jednání. Předseda uvedeného výboru Claude MORAES zaslal dopis předsedovi Výboru stálých zástupců, v němž uvádí, že pokud bude toto znění formálně předáno Evropskému parlamentu jako postoj Rady k tomuto legislativnímu návrhu v prvním čtení, doporučí členům Výboru Evropského parlamentu pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a následně plenárnímu zasedání, aby byl postoj Rady v prvním čtení přijat beze změn ve druhém čtení Parlamentu, s výhradou ověření právníky-lingvisty obou orgánů a sjednocení příslušných definicí s definicemi dohodnutými ve směrnici o ochraně údajů.

Na zasedání Coreperu a Rady ve dnech 2. a 4. prosince 2015 bylo dosaženo politické dohody ohledně znění nařízení o Europolu uvedeného v dokumentu 14713/15.

Znění bylo následně podrobeno revizi právníků-lingvistů.

II. CÍL

Cílem návrhu je nahradit rozhodnutí Rady 2009/371/SVV, kterým byl zřízen Europol ([2]), novým nařízením založeným na článku 88 Smlouvy o fungování Evropské unie, který byl zaveden Lisabonskou smlouvou, a vytvořit z Europolu efektivnější agenturu s větší mírou odpovědnosti a se spolehlivějším režimem ochrany údajů, aby mohl co nejlépe podpořit úsilí členských států v boji proti trestné činnosti.

III. ANALÝZA POSTOJE RADY V PRVNÍM ČTENÍ

Některé prvky nařízení, a sice parlamentní kontrola, jmenování výkonného ředitele Europolu, různé aspekty související se zpracováváním informací a ochranou údajů, jednotka pro oznamování internetového obsahu a vztahy Europolu s partnery, vyžadovaly obsáhlé diskuse, aby mohlo být dosaženo dohody.

([1]) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení Agentury Evropské unie pro spolupráci a vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení rozhodnutí 2009/371/SVV a 2005/681/SVV, dokument 8229/13 – COM(2013) 173 final.

([2]) Rozhodnutí Rady 2009/371/SVV ze dne 6. dubna 2009 o zřízení Evropského policejního úřadu (Europol), Úř. věst. L 121, 15.5.2009, s. 37.

Balíček týkající se řízení a interinstitucionální rovnováha

Znění nařízení o Europolu, které je výsledkem dlouhých jednání, odráží posílenou úlohu Evropského parlamentu v dokonale sladěné interinstitucionální rovnováze s Radou a Komisí.

Činnosti Europolu bude politicky monitorovat skupina pro společnou parlamentní kontrolu, na jejímž zřízení se podílely vnitrostátní parlamenty a příslušný výbor Evropského parlamentu (článek 51).

Výkonný ředitel bude jmenován Radou z užšího seznamu kandidátů sestaveného výběrovou komisí složenou z členů určených členskými státy a zástupce Komise. Vybraný kandidát může být vyzván, aby předstoupil před příslušný výbor Evropského parlamentu, který poté vydá nezávazné stanovisko Radě (článek 54).

Správní rada navíc může na svá zasedání přizvat jako pozorovatele bez hlasovacího práva každého, kdo může svým názorem přispět k jednání, případně i zástupce skupiny pro společnou parlamentní kontrolu (čl. 14 odst. 4).

V oblasti vztahů Europolu s partnery a dohod o spolupráci byla posílena úloha Komise (posuzování těchto dohod) i Evropského parlamentu (článek 25).

Tato ustanovení přispívají ke stále větší transparentnosti a odpovědnosti Europolu a současně vyváženým způsobem odrážejí postoje Rady a Evropského parlamentu.

Jednotka pro oznamování internetového obsahu

Počátkem roku 2015 došlo po teroristických útocích v Paříži a na dalších místech k rozšíření činnosti Europolu v oblasti potírání radikální propagandy na internetu, v návaznosti na požadavek Rady, aby Europol vytvořil na základě kontaktního místa v rámci projektu „Check the Web" jednotku EU pro oznamování internetového obsahu (EU Internet Referral Unit, IRU). Příslušná ustanovení obsažená ve stávajícím rozhodnutí Rady 2009/371/SVV poskytla pro tuto činnost vhodný právní základ.

Znění nového nařízení nicméně neobsahovalo obdobná ustanovení týkající se oznamování internetového obsahu. Znění původního návrhu a obecný přístup Rady navíc Europolu výslovně zakazovaly předávat osobní údaje soukromým subjektům, s několika výjimkami, které nebyly adekvátní pro účely jednotky EU pro oznamování internetového obsahu.

S cílem umožnit Europolu, aby v budoucnu plnil úkoly související s oznamováním internetového obsahu, bylo znění nařízení po dlouhých diskusích v rámci interinstitucionálních jednání pozměněno takto:

— v čl. 4 odst. 1 bylo doplněno nové písmeno m), které stanoví výslovný právní základ pro oznamování internetového obsahu. Nový 38. bod odůvodnění navíc dále objasňuje souvislosti a potřebu plnění těchto úkolů ze strany Europolu;

— článek 26 odst. 5 písm. c) umožňuje Europolu, aby za velmi přísných podmínek předával veřejně přístupné osobní údaje soukromým subjektům. Předání by mělo být nezbytně nutné ke splnění úkolu stanoveného v čl. 4 odst. 1 písm. m), mělo by se týkat jednotlivých a konkrétních případů a žádná základní práva a svobody dotčených subjektů údajů by neměly převažovat nad veřejným zájmem vyžadujícím předání v daném případě;

— konečně, což je zcela nový prvek, podle čl. 26 odst. 3 může Europol nyní obdržet osobní údaje přímo od soukromých subjektů, po předáních na základě čl. 26 odst. 5 písm. c) a v souvislosti s nimi.

Zpracovávání informací a ochrana údajů

Stávající rozhodnutí obsahuje velmi přísná ustanovení, která Europolu umožňují analyzovat informace pouze v rámci analytických pracovních souborů. To znamená, že Europol by nemohl provádět analýzu mezi těmito soubory, a nemohl by z toho důvodu odhalit například vazby nebo případná spojení mezi organizovanou trestnou činností a terorismem. To má často za následek zdvojování údajů relevantních pro několik analytických pracovních souborů.

Nový systém obsažený v nařízení ([1]), který získal silnou podporu ze strany Rady, představuje koncepčně odlišné prostředí zpracování údajů, které z perspektivy Europolu odráží integrovanou koncepci správy údajů (IDMC). To umožní Europolu určit vazby nebo možná spojení mezi různými vyšetřováními a odhalit nové trendy a způsoby provádění organizované trestné činnosti (zvýšená kapacita operativní podpory). Nedochází ke zbytečnému zdvojování, jelikož informace lze podrobit křížové kontrole (flexibilita a právní jistota). Z technologického hlediska je stávající struktura informačního systému Europolu plně slučitelná se zavedením nového systému pro zpracování údajů. Jakoukoli úpravu struktury pro zpracování a analýzu lze provést v pozdější fázi bez další úpravy nařízení („technologicky neutrální" právní rámec). Správní rada přijímá po konzultaci s evropským inspektorem ochrany údajů pokyny dále upřesňující postupy pro zpracování informací Europolem v souladu s článkem 18.

Po konstruktivních jednáních s Evropským parlamentem byla dohodnuta vysoká úroveň režimu ochrany údajů. Tento režim bude navíc podléhat dohledu na vnitřní (inspektor ochrany údajů) i vnější (evropský inspektor ochrany údajů) úrovni. V tomto smyslu je ochrana údajů posílena mimo jiné prostřednictvím přísných omezení zpracování údajů týkajících se zvláštních kategorií subjektů údajů, zpráv evropskému inspektoru ochrany údajů týkajících se zvláštních kategorií údajů, přísného účelového omezení a režimu diversifikovaného přístupu. Konečným výsledkem je systém, který řeší zjištěné problémy spojené s ochranou údajů při zachování účinnosti Europolu.

Znění nařízení bylo v co největší možné míře uvedeno do souladu s balíčkem předpisů v oblasti ochrany údajů.

IV. **ZÁVĚR**

Postoj Rady v prvním čtení odráží kompromisní dohodu, které bylo za pomoci Komise dosaženo při jednáních mezi Radou a Evropským parlamentem. Jakmile bude nařízení přijato, nahradí stávající rozhodnutí a začne se používat ode dne 1. května 2017. Nový režim, který je v něm stanoven, umožní Europolu využít zlepšený systém zpracování údajů a ochrany údajů a poskytne mu vyšší provozní flexibilitu.

([1]) Kapitola IV (Zpracovávání informací), kapitola V (Vztahy s partnery), kapitola VI (Záruky ochrany údajů) a kapitola VII (Soudní přezkum a odpovědnost).